

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

§. 3. Quæ similitudo requiratur ad constituendum prædicatum specificum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

distinctione inter indiuidua diuersarum specierum, omnia apprehenduntur, ac si essent vnum simplex obiectum, non quia positiua vnitas in obiecto apprehendatur, hæc enim esset fictitia, quia indiuidua diuersarum specierum nullam vnitatem obiectiuam habent. Eodem modo philosophandum est de similitudine, quæ negatiue potest in prædicatis superioribus inueniri, quia non apprehendantur, vt dissimilia etiam prædicata inferiora positiue dissimilia apprehendantur: non possunt autem prædicata inferiora apprehendi dissimilia, & superiora positiue similia, quia positiua similitudo debet se tenere ex parte obiecti, & implicat ex parte obiecti esse similia prædicata superiora, & dissimilia inferiora, quia idem esset simile & dissimile: Idem intellige de æqualitate, & inæqualitate positiua.

§. III.

Quæ similitudo requiratur ad constituendum prædicatum specificum.

14 **P** Robauit §. præcedenti, animas brutorum non habere partes intrinsecè heterogeneas, quia si pars, quæ est in ossæ, tantum esset vegetatiua, & pars, quæ est in carne sensitiua, distinguerentur in specie: examinanda est hæc ratio & inquirendum, an si omnes partes ossium essent nutritiue tantum, & partes carnis nutritiue, & sensitiue: partes ossium haberent prædicatum quoddam specificum commune illis, quod non esset commune partibus carnis: & partes carnis aliud prædicatum specificum, quod non esset commune partibus ossis. Partem affirmatiuam defendo, & probō: Si partes carnis respecerent sensationem, quam non respecerent partes ossis, respecerent operationes specie distinctas: ergo distinguerentur specie. Probo consequentiam: Anima plantæ differt ab anima animalis, quia hæc respicit sensationes, & est principium illarum, & non illa: ergo eodem modo, & propter eandem rationem distinguuntur specie partes ossis, & partes carnis, quia partes ossis habent prædicatum simile, in quo conueniunt, quod non est commune partibus carnis, & partes carnis prædicatum simile in omnibus, quod non participant partes ossis.

15 **E**x hoc inferri videtur non posse duo indiuidua eiusdæ speciei habere inter se maiorem similitudinem, quam non habeant indiuidua, neque posse duo indiuidua esse inter se magis æqualia, quam cum omnibus illis: ratio est, quia si Petrus, & Ioannes haberent maiorem similitudinem, aut æqualitatem, quam Petrus, & Franciscus, iam Petrus, & Ioannes conuenirent in illo prædicato substantiali, quod esset fundamentum illius similitudinis, aut æqualitatis: ergo Petrus, & Ioannes haberent prædicatum commune quod non haberet Franciscus: sed illud prædicatum esset specificum: ergo distingueretur in specie à Francisco: sola Minor indiget probatione: quando prædicatum substantiale est multis commune, non est indiuiduale: ergo saltem specificum. Ex hac doctrina inferitur indiuidua eiusdæ speciei non posse esse inæqualia, neque hæc inter se magis similia quam illa, quod eodem modo inferitur in partibus eiusdem indiuidui, contra dicta in generatione de gradibus qualitatibus.

16 **A**nquam difficultatem hanc soluiam: aliam in eadem materia propono, vt vtrique sit communis solutio. Ab hoc igne *A*, v. g. possunt provenire plures actiones productiue caloris, quæ non possunt provenire ab igne *B*, & ab igne *B* possunt provenire alie plures actiones, quæ non possunt provenire ab igne *A*: ergo actiones fluentes ab igne *A* habent prædicatum commune, quod non habent actiones fluentes ab igne *B*, scilicet posse provenire ab igne *A*, & è contrà actiones fluentes ab igne *B* habent prædicatum commune, quod non conuenit actionibus fluentibus ab igne *A*, scilicet posse provenire ab igne *B*: ergo actiones fluentes ab igne *A* differunt specie ab actionibus fluentibus ab igne *B*. Idem argumentum fit de innumeris aliis modis, præsentis videlicet, plures enim respiciunt hoc spatium in quo conueniunt inter se, & differunt à præsentis respicientibus illud spatium.

17 **A**udiui aliquos recentiores concedentes actiones provenientes à diuersis agentibus, esse specie distinctas propter rationem dictam, & similiter præsentias respicientes diuersa spacia, & alios innumeros modos diuersa subiecta, Franciscus de Quiedo, Philosoph. Tom. II.

terminosve distinctos respicientes. Contra quos efficaciter infero: omnia indiuidua humana modo existentia specie distinguuntur: illationem efficaciter probō. Modus vnionis est de essentia hominis: ergo quotiescunque distinguitur specie modus vnionis ab alio modo vnionis, specie distinguuntur illi homines, quorum essentia includit vnionis modum: sed modus vnionis Petri distinguitur specie à modo vnionis Ioannis: ergo Petrus, & Ioannes sunt omnes specie distincti. Minor vltima tantum indiget probatione, quam sic probō: Modus vnionis qui modò est inter materiam & formam Petri conuenit cum aliis modis, qui possunt esse inter eandem materiam, & formam in prædicato, quod non est commune modo vnionis, qui est inter materiam, & formam Ioannis, videlicet in hoc, quod est respicere hæc extrema: ergo habet aliquod prædicatum essentialiter, quod non habet modus vnionis Ioannis: ergo differt essentialiter à modo vnionis Ioannis: ergo & ipse Petrus, qui hunc modum essentialiter includit, differt essentialiter à Ioanne, qui non potest includere hunc vnionis modum. Ne concedamus Petrum à Ioanne specie differe alia via tenenda est.

18 **D**icet aliquis, respicere hoc principium in hac actione & aliud agens in alia, non esse prædicata essentialia, quia tantum respiciunt terminos non distinctos. Hæc solutio licet apparens videatur, petitionem principij manifestam includit, intendit enim probare eadem obiectio hunc ignem differe specie ab illo, quia conuenit, cum alio igne in aliquo prædicato non illi communi, & hunc gradum caloris primum videlicet (tem explico in opinione constituyente subordinationem graduum) specie distingui à secundo, quia magis conuenit cum alio primo, quam cū secundo, quæ conuenientia non est in differentia indiuiduali: sed in specifica, & consequenter eadem obiectio probatur, actiones potentes terminari ad primum gradum caloris specie distingui ab actionibus potentibus terminari ad secundum caloris gradum.

19 **R**esponder Hurd. disp. 2. sect. 8. sub 6. hos respectus non posse constituere species distinctas, quia non sunt inæquales, differentia enim essentialiter opposita esse debent inæquales. Solutionem hanc reiciam §. 5. vbi probabo differentias específicas essentialiter oppositas non dicere inæqualitatem esse necessariò in illis imbibitam.

20 **R**espondeo prædicto argumento, non quodcumque prædicatum commune facere differre subiectum essentialiter ab omni alio, cui non conuenit tale prædicatum, sed tantum illud prædicatum, quod notabiliter constituit dissimile subiectum, quod afficit, ab alio carente eodem prædicato. Ex hoc infero in duabus actionibus respicientibus ignem *A*, verbi gratia, prædicatum commune respicienti hoc principium, non facere illas specie differe, ab actionibus quæ non possunt hoc principium attingere, sed aliud diuersum debent respicere, quia per illud hæ actiones, non notabiliter sunt dissimiles, neque diuersæ ab aliis, respicere enim magis hunc ignem, quam illum prudenti æstimatione parui sit, ac proinde non sufficit ad differentiam essentialiter constituendam. Neque mireris ex prudenti hominum æstimatione oppositionem specierum taxari, quia licet quilibet entitas habeat ex se independentem ab omni actu externo sua prædicata intrinseca, quæ essentialia, seu indiuidua dicuntur, dici tamen hoc genericum, illud specificum, & aliud indiuiduale, & hanc speciem essentialiter distingui ab illa, licet dicat ex parte entitatis aliquid intrinsecum, quod fit fundamentum his denominationibus, denominationes tamen ipse formaliter gradus generici, specifici, differentiales, &c. sunt extrinseca, nimis pendentes ex modo cognoscendi, & moraliter æstimandi dissimilitudinem seu similitudinem rerum.

21 **D**ices tale prædicatum commune aliquibus indiuiduis vnus speciei, & non omnibus, per quod non differunt notabiliter inter se indiuidua, v. g. prædicatum, quo actiones dimanantes ab hoc principio illud respiciunt, & nõ aliud, nõ est indiuiduale, quia nihil indiuiduale est multis commune: quid ergo erit, cū medium non sit inter indiuiduale, & specificum? Responderi posset, esse indiuiduale non includens totam rationem adæquatam indiuiduationis: sed in adæquatam videlicet prædicatum aliquod, in quod & in alia simul resoluitur simplex prædicatum talitatis, seu Petreitatis, quod non est multis commune: sed proprium huius indiuidui, neque illud prædicatum significatum per modum vnus, nomine eccitatis cum aliis, cum quibus componitur,

componitur, est commune multis, sed tantum singulari indiuiduo. Non placet hæc solutio, neque illius doctrina, quia eccitas, & quælibet differentia debet esse irresolubilis, & indiuisibilis, non solum in partes, quibus formaliter, & actu componatur, sic enim species indiuisibilis est, quia species hominis significata hoc conceptu specifico, *homo*, formaliter non est partibus composita, ut probauit in Logica, sed debet esse ita indiuisibilis, ut non possit resolui in partes, quas adhuc, non ut partes, sed per modum simplicis conceptus includat. Secundò probò rationem illam communem multis indiuiduis non posse, adhuc inadæquate, ad differentiam indiuidualem pertinere. Differentia indiuidualis est illa, per quam hoc indiuiduum differt ab hoc, & ab illo, & sic ab omnibus eiusdem speciei: sed ratio communis huic, & illi indiuiduo, non potest esse id, per quod hoc differat, adhuc inadæquate, ab illo: ergo non potest pertinere ad differentiam indiuidualem. Minorem probò: cætera patent. Ratio communis est ratio conueniendi, quæ per differentias indiuiduales est diuidenda, & contrahenda: ergo neque inadæquate potest ad rationem indiuidualem diuidentem, & contrahentem spectare, aliàs dicitur rationem specificam inadæquate pertinere ad differentiam indiuidualem, & genus inadæquate spectare ad differentiam contractiuam illius, & constitutiuam speciei.

22 Censeo tale prædicatum medium esse dicendum inter specificum, & indiuiduale: cuius conclusionis fundamentum esto rationes, quibus probauimus non posse esse specificum neque indiuiduale, ex quo inferitur esse quoddam prædicatum medium minus uniuersale specifico, & latius patens indiuiduali. Neque ex hac conclusione inferitur diuisionem speciei in omnia sua indiuidua sigillatim sumpta non esse immediatam, neque differentiam indiuidualem non contrahere immediatè specificam in linea prædicamentali, & iuxta diuisionem Prædicamenti, quia etsi mediet prædicatum prædictum, illud non pertinet ad lineam prædicamentalem, neque de illo agunt Dialectici, cum rationem supremam prædicamenti vique ad ultimam rationem partiuntur, quia illud ad differentiam indiuidualem reducant, etsi illam non constituat, quicquid enim est infra specificam essentiam, indiuiduale vulgo appellatur, & quia parum de natura horum prædicatorum cognoscenda curarunt, cum non notabiliter ex illorum diuersitate constitutum ex illorum aliquo differat.

23 Potest esse questio de nomine, an tale prædicatum dicendum sit essentialiale, vel accidentiale in qua existimo non esse dicendum essentialiale, quia idem sunt prædicatum essentialiale, ac specificum, ac proinde cum specificum non sit, neque essentialiale poterit esse. Neque potest dici proprium accidens metaphysicum speciei, quia proprium sue physicum, sue metaphysicum semper in quocunque indiuiduo speciem comitatur, ac proinde quicquid non est commune omnibus indiuiduis vnius speciei, non potest illius esse passio. Poterit dici accidens metaphysicum conueniens aliquibus indiuiduis vnius speciei quia in ordine ad prædicta, quæ ponuntur in recta linea prædicamentali potest adesse, & abesse, sed melius dicitur esse prædicatum quoddam substantiale medium inter essentiam & accidens, sicut dicitur medium inter specificum, & indiuiduale. Hæc dixi de prædicato, in quo conueniunt illa, quæ sunt similia inter se, & dissimilia ab aliis, quia similitudo fundamentum est ad vniuocationem de æqualibus, & inæqualibus: aliter est philosophandum, probabo enim S. S. inæqualitatem, & æqualitatem, non fundare conuenientiam, neque disconuenientiam.

§. IV.

Difficultatis solutio.

24 PRÆMISI superioribus paragraphis, principia omnia, quibus hæc dirimenda sunt, quibus positis facile erit de illa iudicium ferre.

25 PRIMA CONCLUSIO. Prædicatum metaphysicum, per quod ultimò differit omnia indiuidua, in omnibus est primò oppositum, & æquè dissimile. Ratio est facilis: per hoc prædicatum indiuidua omnino opponuntur, nullam habent conuenientiam inter se, & quodlibet ex vi illius à quocunque alio singulariter sumpto, & ab omnibus à se distinctis differt, & habet disconuenientiam cum illis: ergo non potest per illud aliquam conuenientiam habere; ergo ne-

que similitudinem, quæ saltem tanquam fundamentum conuenientiam requirit.

SECUNDA CONCLUSIO. Infra eandem speciem possunt per prædicatum quoddam medium aliqua indiuidua esse æqualia inter se, & inæqualia ab aliis. Hæc conclusio constat expressè ex dictis S. superiori, ubi probauit posse aliqua indiuidua conuenire in aliquo prædicato, per quod non notabiliter differant. Tale erit prædicatum, per quod indiuidua possint simul habere tres cognitiones, & alia non possint tres simul, sed duas tantum habere, & prædicatum, quo hæc indiuidua possint per eandem cognitionem tres homines expressè cognoscere, & alia per vnam cognitionem non possint nisi vnum tantum cognoscere. Eiusdem rationis erit prædicatum, quo hæc indiuidua exigant materiam extensam per duas vnas, & aliam per vnam cum dimidia tantum, imò eiusdem rationis esset prædicatum, quo hæc indiuidua exigerent quinque gradus caloris, & tres frigiditatis, & alia, quatuor caloris, & quatuor frigiditatis, quia illa temperamenta non notabiliter differant, ac proinde in ordine ad illa non potest desumi specifica differentia.

Obiicies. Illa temperamenta specie differunt: ergo per ordinem ad illam desumi potest differentia specifica formarum. Antecedens probatur, quia plures gradus specie differentes includit temperamentum constans quinque gradibus caloris, & tribus frigiditatis, quam temperamentum constans quatuor caloris, & quatuor frigiditatis. Respondeo temperamenta specie non differre ex eo præcisè, quod vnum exigat qualitates contrarias attemperatas, vno, vel alio gradu intensiori, vel remissiori in vna, vel altera. Ad confirmationem respondeo, temperamentum illud includere plures gradus non specie differentes ab aliis, à quibus pauciores alij eiusdem speciei differant etiam specie, ac proinde ex hoc capite non potest probari specie differentia in his temperamentis: imò neque in aliquo temperamento excedente aliud ex pluribus gradibus qualitatis: quia calor, ut vnum, & calor ut septem, eiusdem sunt speciei, ac proinde idem prædicatum specificum caloris continet temperamentum includens vnicum gradum caloris, ac aliud includens septem gradus, neque intensio earundem qualitatum speciem variat.

Ex hac doctrina, quæ verissima est, non contemnenda nascitur obiectio: cuius solutio deferuiet ad rem, quam incidenter tetigimus explicandam. Sequitur ex hac doctrina omnia temperamenta mixtorum esse eiusdem speciei. Probatur sequela: temperamenta omnia constant quatuor qualitativis specie eisdem, & tantum differunt per maiorem intensiorem huius qualitatis, & remissionem illius: sed intensio, & remissio non inducunt distinctionem specificam: ergo nihil est in temperamentis, per quod specie differant. Respondeo temperamentum non esse quoddam totum physicum, & per se vnitum: sed totum quoddam morale constans partibus, non in se vnitis, licet vniantur in subiecto, ac proinde differentiam huius temperamenti ab illo non esse sumendam ex aliqua differentia physica, quæ constituatur, & differat ab illis, quia quod non habet esse physicum non potest habere physicum constitutum: sed tota differentia temperamenti moraliter est assignanda, ad quam differentiam moralem plurimum conducit intensio, vel remissio: quia subiectum calidum ut vnum, & frigidum ut septem moraliter dicitur frigidum absolute: & frigidum ut vnum, & calidum ut septem moraliter dicitur absolute calidum, in quibus ex vobis maior, vel minori intensione resultant moraliter denominationes rerum physicarum, quæ specie differunt. Dicitur autem illa intensio notabiliter maior, quæ ad diuersam formam substantialem disponat.

Temperamentum hominis, & temperamentum equi distinguuntur specie physica: ergo non tantum differunt moraliter. Resp. negando antecedens, quia temperamentum hominis, si ratione partium sumatur, non differt specie à temperamento equi, facta comparatione partium vnius temperamenti ad partes alterius, quia partes vtriusque temperamenti sunt calor, frigus, siccitas, & humiditas, quæ tantum in vno, & in alio in intensione differunt: temperamentum hominis sumptum indiuisibiliter ratione sui, quantum est vnum, physice differre non potest, quia quod non est vnum physicum, neque est totum physicum, physice constitutum, non potest physice ab alio differre: cum verò temperamentum non sit vnum physicum, sed